

Verslag
Groeneveld Conferentie 2008
Toerisme en de Millenniumdoelen

Georganiseerd door het platform Duurzaam Uitgaand Toerisme (IDUT)
Woensdag 18 juni 2008

Frank Oostdam, directeur ANVR en voorzitter IDUT, heet de aanwezigen welkom op deze inspirerende lokatie en leidt het thema in; Toerisme en de Millennium Development Goals (MDG's). ANVR heeft de ambitie om de Nederlandse reissector de meest duurzame van Europa te maken. Het congres begint met een korte film over de MDG's, gevolgd door vijf stellingen en een discussie, waarvan hieronder kort verslag.

Stelling 1: *Armoedebestrijding is een taak van overheid en ontwikkelingsorganisaties: reisorganisaties zijn geen hulporganisaties.*

Een meerderheid in het publiek vindt dat tour operators (TO's) een actieve rol moeten spelen in het bestrijden van armoede op bezochte bestemmingen.

Eens: 10%
Oneens: 90%

Stelling 2: *Ontwikkelingslanden moeten zich richten op kleinschalig toerisme: massatoerisme biedt geen uitzicht op economische en sociale ontwikkeling van gemeenschappen en heeft geen oog voor natuurbescherming.*

Enkelens reageren kritisch; er zou bij massatoerisme sprake zijn van leakage naar westerse landen. Anderen spreken dit tegen; een groot percentage van de kosten wordt juist uitgegeven op de bestemming. Verder wordt er opgemerkt dat grote TO's met kleine stappen meer impact kunnen hebben dan kleine TO's in een nichemarkt met kleinschalige projecten.

Eens: 12%
Oneens: 88%

Stelling 3: *De komst van low-cost airlines heeft een meer positieve impact op armoedebestrijding dan community based toerismeprojecten.*

Low-cost carriers zijn in opkomst in o.a. Azië, en maken verre reizen zo voor een groter publiek mogelijk. Duidelijk moet zijn dat de stelling spreekt over armoedebestrijding; waaraan deze ontwikkeling inderdaad een bijdrage zou kunnen leveren. Vanuit algemeen duurzaamheidsoogpunt is het natuurlijk minder wenselijk dat meer mensen gaan vliegen.

Eens: 13%
Oneens: 87%

Stelling 4: *De toerisme-industrie is bij uitstek geschikt voor werkgelegenheid voor vrouwen en draagt bij aan het verkrijgen van gelijke rechten.*

Toerisme biedt veel werkgelegenheid aan vrouwen, maar draagt dat automatisch bij aan het verkrijgen van gelijke rechten? Dat is sterk afhankelijk van lokale cultuur, zo vindt een deel van het publiek. Het CBI signaleert ten slotte dat in de toeristische sector in ontwikkelingslanden 50% van de managementposities ingevuld wordt door vrouwen.

Eens: 57%
Oneens: 43%

Stelling 5: *De toerismesector in Nederland kan weinig doen om de millenniumdoelen te bereiken; want de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de bestemmingslanden.*

De regering wordt door enkelen in het publiek een arrogante houding verweten, omdat zij vindt dat het bereiken van de MDG's puur de verantwoordelijkheid van de ontwikkelingslanden zelf is. Dit is echter een gedeelde, wereldwijde verantwoordelijkheid.

Verder wordt voorgesteld dat klimaatcompensatiegelden gebruikt kunnen worden om projecten te ondersteunen die zich richten op klimaatverandering en de MDG's.

Eens: 2%
Oneens: 98%

Keynote speaker: Klaus Lengefeld, over de rol van massatoerisme in armoedebestrijding.

Lengefeld toont aan dat (verantwoord ondernomen) massatoerisme wel degelijk een bijdrage kan leveren aan armoedebestrijding. Hij deed onderzoek bij acht all-inclusieve resorts in Nicaragua en het Caribisch gebied en kwam tot interessante ontdekkingen. Zo creëren deze resorts per 1 miljoen euro omzet 14 tot 29 banen, terwijl dit in andere economische sectoren slechts 2-6 banen zijn. Van de inkomsten vloeit 20% in de lokale economie, tegen 10% in andere sectoren.

(De volledige presentatie kunt u downloaden op www.idut.nl.)

Presentaties en publiek debat

De belangrijkste punten die door de sprekers werden aangehaald en die in het daaropvolgende debat werden besproken, worden hieronder beschreven.

Algemene conclusies

- Duurzame bedrijfsvoering kan zeer positief uitpakken voor het imago van een bedrijf en de (aandelen)waarde ervan, en creëert trots onder medewerkers.
- Tour operators (TO's) zijn niet de belangrijkste actoren bij het verduurzamen van toerisme; dat zijn de hotels ter plaatse. TO's dienen wel druk uit te oefenen op accommodaties.
- All-inclusive resorts kunnen een zeer grote bijdrage leveren aan armoedebestrijding, indien op de juiste manier gemanaged. Vaak is de impact veel positiever dan in andere industrieën.
- Met mainstream / massatoerisme bereik je met kleine stappen veel meer positieve impact dan met grote stappen in kleinschalig toerisme of nichemarkten.
- Enkele koplopers of innovators zijn noodzakelijk om de mainstream te stimuleren duurzaam te gaan handelen.

Aanbevelingen

- Duurzaamheid in kernactiviteit
 - Stap over van passief 'goedbedoelengeld sparen' naar actief duurzaam bedrijfsvoeren.
 - Neem de bedrijfsvoering volledig door en zoek naar verduurzamingskansen.
 - Ga na waar je impact kunt hebben, zoek naar kleine stappen met grote impact.
 - Zet CSR targets; gebruik de MDG's om richting te geven.
 - Meet je invloed op het behalen van de MDG's.
 - Reflecteer voortdurend op je beleid.
 - Neem verantwoordelijkheid, ook op bestuursniveau, controleer en reken af (intern).
- Transparantie
 - Geef informatie vrij.
 - Maak maatschappelijke jaarverslagen (rapportages hebben vaak ook intern effect).
 - Zorg voor continu dialoog met je stakeholders.
- Innovatie
 - Vernieuw; onderscheid je positief van de massa.
 - Ondersteun liefst projecten die opschaalbaar zijn naar de mainstream.
- Ketendenken
 - Bekijk wat je binnen de keten samen kunt doen.
 - Zoek waar je het meeste effect hebt.
 - Voorkom onverantwoorde inkopen.
 - Focus op de MDG's om richting te geven aan gezamenlijk beleid.
 - Neem je verantwoordelijkheid, controleer en reken af (binnen de keten).
- Samenwerking
 - Stimuleer samenwerking tussen tour operators, hotels, NGO's en overheden.
 - Verbeter communicatie over de MDG's (binnen het bedrijf, branche en naar klanten toe).
 - Ontwikkel standaarden en werk toe naar certificering met de gehele reisbranche.
 - Lobby bij de overheid voor flankerende / stimulerende maatregelen.
- Evenwicht vinden
 - Meer reizigers vs. uitstoot: bepaal je beleid.
 - Service en luxe vs. duurzaamheid: bepaal je beleid.
 - Zoek uit wat de interesse en bereidheid van je klanten is.
 - Betrek ook je klanten bij de verduurzaming van je bedrijfsvoering.